

γαλειότατε, ἡ βασιλεία ἡμῶν ὁμοιάζει πρὸς ἐκείνους τοὺς θεοὺς καὶ δὲν δύναται νὰ ζήσῃ εἰμὴ διὰ θυσιῶν.

— Εἶναι χρυσόστομος, εἶπεν ὁ Σχικῶ· Κουέλε, τέκνον μου, ἐξελεθὲ νὰ κηρύξῃς εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων, καὶ στοιχήματιζω ἕνα βουὺν ἀνθ' ἑνὸς αὐγοῦ, ὅτι θέλεις νικήσῃς τὸν Λιγκέστρην, τὸν Καχιέρ, τὸν Κοττῶν καὶ τὸν κεραυνὸν τῆς εὐγλωττίας, τὸν Γορανφλότον.

Ὁ Ἑρρίκος δὲν ἀπεκρίθη, διότι, προφανῶς, μεταβολὴ ἐπῆρχετο εἰς τὸ πνεῦμά του· εἶχεν ἀρχίσει νὰ προσβάλλῃ τοὺς εὐνοούμενους δι' ὑπερηφάνων βλεμμάτων, εἴτα δέ, ὀλίγον κατ' ὀλίγον νικηθεὶς ὑπὸ τῆς ἀληθείας, ἐγένετο σκεπτικός, μελαγχολικός καὶ ἀνήσυχος.

— Ἐμπρός, εἶπε, βλέπετε ὅτι σὰς ἀκούω, Κουέλε.

— Μεγαλειότατε, ἐξηκολούθησεν οὗτος, εἰσθε μέγας βασιλεὺς, ἀλλὰ δὲν ἔχετε πλέον ὀρίζοντα ἐνώπιον ὑμῶν· οἱ εὐγενεῖς ἔθεντο πρὸ ὑμῶν προχώματα, πέραν τῶν ὁποίων οὐδὲν βλέπετε, εἰμὴ τὰ ὅλως μεγαθυρόμενα προχώματα, τὰ ὁποῖα θέτει ὑμῖν ἐπίσης ὁ λαός. Μεγαλειότατε, ὅστις εἰσθε γενναῖος, εἰπατέ μοι τί συμβαίνει εἰς τὸν πόλεμον, ὅτε ἐν τάγμα, ὡς τεῖχος ἀπειλητικόν, τίθεται ἐνώπιον ἐτέρου τάγματος εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα βημάτων; Οἱ ἄνδρες στρέφουσιν ὀπίσω τὸ βλέμμα, βλέποντες δ' ἐλεύθερον τὸ διάστημα, φεύγουσιν, ἀλλ' οἱ ἄνδρες ὁμοῦσιν ἐπὶ τὰ πρόσω.

— Λοιπόν, ἔστω, ἔμπρός! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς· δὲν εἰμαι ὁ πρῶτος εὐπατρίδης τοῦ βασιλείου μου; Συνεκροτήθησαν, σὰς ἔρωτῶ, ὠραιότεραι μάχαι τῶν κατὰ τὴν νεανικὴν μου ἡλικίαν συγκροτηθεῖσιν; Ἡ ἑκατονταετηρίς, πρὸς τὸ τέρμα τῆς ὁποίας προσεγγίζομεν, ἔχει πολλὰ ὀνόματα, ἡχηρότερα τοῦ Ζαρνὰ καὶ τοῦ Μονκοντούρ; Ἐμπρός λοιπόν, κύριοι, κατὰ δὲ τὴν συνήθειάν μου, θὰ βαδίσω πρῶτος, ὡς πιστεύω.

— Ναί, Μεγαλειότατε, ἀνεφώνησαν οἱ νεανῖαι, ἡλεκτρισθέντες ὑπὸ τῆς πολεμικῆς ἐπιδείξεως τοῦ βασιλέως, ἔμπρός.

Ὁ Σχικῶ ἀνεκάθισεν.

— Αἰσεῖς, ἡσυχία, εἶπεν· ἀφήσατε τὸν ῥήτορά μου νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἐμπρός, Κουέλε, ἔμπρός, τέκνον μου, εἶπε· ὥρα ἔστι καὶ καλὰ πράγματα, μένουσι δὲ καὶ ἄλλα· ἐξακολούθησον, φίλε μου, ἐξακολούθησον.

— Ναί, Σχικῶ, ἐπίσης σὺ ἔχεις δίκαιον, ὡς σοι συμβαίνει συχνάκις. Ἄλλως, ναί, θὰ ἐξακολουθήσω, ὅπως εἶπω τῇ Αὐτοῦ Μεγαλειότητι, ὅτι ἡγγικε διὰ τὴν βασιλείαν ἡ στιγμή νὰ δεχθῇ τινὰ τῶν θυσιῶν, περὶ ὧν ἐλέγομεν πρὸ ὀλίγου. Τέσσαρες ἄνδρες θέλουσι βαδίσαι κατὰ τῶν περικλιόντων ὑμᾶς ἀοράτων προχωμάτων, βέβαιοι ὅτι θέλουσιν ἐνθαρρυνθῇ παρ' ὑμῶν, Μεγαλειότατε, καὶ ὅτι οἱ μεταγενέστεροί θέλουσι δοξάσει αὐτούς.

— Τί λέγεις, Κουέλε; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας ὑπὸ χαρᾶς, μετρίαζομένης ὑπὸ τῆς

μερίμνης· τίνες εἶναι οἱ τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες;

— Ἐγὼ καὶ οὗτοι οἱ κύριοι, εἶπεν ὁ νεανίας μετὰ τοῦ αἰσθήματος τῆς ὑπερηφάνειας, τὸ ὁποῖον μεγαλύνει πάντα κινδυνεύοντα τὴν ζωὴν του ὑπὲρ ἀρχῆς τινοῦ ἢ πάθους· ἐγὼ καὶ οὗτοι οἱ κύριοι θυσιάζομεθα, Μεγαλειότατε.

— Ὑπὲρ τίνος;

— Ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας.

— Κατὰ τίνος;

— Κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

— Ἐχθραὶ νεανιῶν! ἀνεφώνησεν ὁ Ἑρρίκος.

— ὦ! ἰδοὺ ἡ ἔκφρασις τῆς κοινῆς προλήψεως, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ πρὸς ἡμᾶς στοργὴ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος θέλει ν' ἀποκρυβῇ· ἡμεῖς ὅμως ἀναγνωρίζομεν τὴν στοργὴν ὑμῶν· λαλήσατε ὡς βασιλεὺς, Μεγαλειότατε, καὶ οὐχὶ ὡς αἰδὸς τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Διονυσίου. Μὴ ὑποκρίνεσθε, ὅτι πιστεύετε, ὅτι ὁ Μωζιρὸν μισεῖ τὸν Ἀντραγκέ, ὅτι ὁ Σχομβέρν στενοχωρεῖται ὑπὸ τοῦ Λιβαρότου, ὅτι ὁ δ' Ἐπερὼν ζηλοτυπεῖ τὸν Βουσύ καὶ ὅτι ὁ Κουέλος εἶναι δυσηρεστημένος κατὰ τοῦ Ριβεράκ. Αἱ! ὄχι, πάντες εἶναι νέοι καὶ ἀγαθοί, θὰ ἡδύναντο δὲ ν' ἀγαπηθῶσιν ὡς ἀδελφοί. Πλὴν δὲν ὀπλίζει ἡμᾶς κατ' ἀλλήλων ἀτομικὸς ἀνταγωνισμός, ἀλλ' ἡ ἔρις τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ἀνδεγαυίας, ἡ ἔρις τοῦ λαοῦ δικαίου κατὰ τοῦ θεοῦ δικαίου. Κατερχόμεθα εἰς τὴν πάλιν ὡς οἱ πρόμαχοι τῆς βασιλείας κατὰ τῶν προμάχων τῆς Ἐρώσεως. Ἐρχόμεθα καὶ λέγομεν ὑμῖν: Εὐλογήσατε ἡμᾶς, κύριε, προσμεριδιάσατε πρὸς ἐκείνους, ὅτι νινες μέλλουσι ν' ἀποθάνωσιν ὑπὲρ ὑμῶν. Ἡ ὑμετέρα εὐλογία ἴσως προσδώσῃ αὐτοῖς τὴν νίκην, τὸ ἡμέτερον μείδιμα ἴσως βοηθήσῃ αὐτοὺς ν' ἀποθάνωσιν.

Ὁ Ἑρρίκος, πνιγόμενος ὑπὸ τῶν δακρύων, ἠνέφξε τὰς ἀγκάλας του πρὸς τὸν Κουέλον καὶ τοὺς λοιποὺς καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς καρδίας του.

Ὁ Σχικῶ, σοβαρὸς καὶ μελαγχολικός, στηρίζων τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς χειρὸς του, ἠκραῖτο ἐκ τοῦ βάθους τοῦ καὶ τῶνος, τὸ δὲ συνήθως ψυχρὸν ἐξ ἀδιαφορίας ἢ ρυτιδούμενον ὑπὸ τοῦ σαρκαστικοῦ γέλωτος πρόσωπόν του δὲν ἦτο τὸ ἦττον εὐγενὲς καὶ εὐγλωτον τῶν ἐτέρων πάντε προσώπων.

— Ἄ! ἄνδρετέ μου, εἶπε, τέλος, ὁ βασιλεὺς, ἡ ἀφοσίωσις ὑμῶν εἶναι ἐξοχος καὶ τὸ ἔργον ὑμῶν εὐγενές, σήμερον δ' εἰμαι ὑπερήφανος ὅχι διότι βασιλεύω ἐπὶ τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ διότι εἰμαι φίλος ὑμῶν. Οὐχ ἦττον, γινώσκων τὰ συμφέροντά μου κάλλιον ὑμῶν, δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ θυσίαν, ἥτις, ἐνδοξος ἐν ἐλπίσι, θὰ με παρέδιδεν, ἐν ἀποτυχίᾳ ὑμῶν, εἰς χειρὰς τῶν ἐχθρῶν μου. Πιστεύσατέ μοι, ὅτι ἡ Γαλλία ἀρκεῖ νὰ πολεμήσῃ τὴν Ἀνδεγαυίαν. Γνωρίζω τὸν ἀδελφόν μου, τοὺς Γκιζὴν καὶ τὴν Ἐρωςιν· παλλάκις ἐν τῷ βίῳ μου ἐδάμασα ἵππους ὁρμητικωτέρους καὶ μάλλον ἀτιθάσσους.

Ἐπεται συνέχεια.

Διηγ.

Δημοσιεύοντες κατωτέρω τὸ προαγγελθὲν διήγημα τοῦ κ. Γρηγορίου Δ. Ξενοπούλου μετ' εὐχαριστήσεως γνωστοποιούμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ὅτι θέλομεν συνεχίσει τὸ ἔργον καὶ δι' ἐτέρων διηγημάτων τοῦ ζωοῦ καὶ κομμοῦ καλὰμου τοῦ κ. Ξενοπούλου, ἅτινα μετ' ἄλλων ἀνεκδότων μετ' οὐ πολὺ δημοσιεύονται εἰς κομμὸν τομίδιον, ὑπὸ τὴν περιεκτικὴν τίτλον: Σόγχροτος Ἑλληνικὴ Κοινωνία: Διηγήματα. Σ. τ. Δ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Α'

ΝΑΙ ΚΑΙ ΟΧΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Α'

Ὁ κ. Ἀγγελοῦ Ι. Παυλίδης, τελειόφοιτος τῆς Ἱατρικῆς, πρὸς τὸν κ. Κωνσταντῖνον Οἰκονόμου, τηλεγραφητὴν — εἰς Ζάκυνθον.

Ἐξ Ἀθηνῶν 20 Ἰανουαρίου 1886.

Εἶνε παρῆλιξ· ἐπὶ τέλους τὸ παραδέχομαι· ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ καυχᾶσαι ὅτι μ' ἐπεισες, πειστικώτατε φίλων, μ' ἐπεισες ὅτι μία κόρη ἐγγίζουσα ἤδη τὰ τριάκοντα, δὲν εἶνε πλέον ἀνθηρὰ, οὐδ' ἡ εὐάρμοστος σύζυγος διὰ νέον εἰκόσασετ'· θὰ σου χρεωστῶ ἐπὶ τούτῳ ὅσῃν χάριν καὶ εἰς τὸν διδάξαντά με τὴν πρόσθεσιν καὶ τὴν ἀφαίρεσιν. Ἐστῶ, εἶνε παρῆλιξ· ἀλλ' εἰπέ μοι, μήπως ἔπαυσε διὰ τοῦτο νὰ ᾔην ὠραία; Σὲ βλέπω προδιατεθειμένον νὰ το ἀμφισβητήσῃς. Καὶ πάλιν ἔστω· κηρύττομαι ἡττημένος ἀπὸ τοῦδε ἐν πάσῃ περὶ καλλονῆς συζητήσεως. Ἀλλὰ καὶ δὺς μορφος φαινομένη δὲν εἶνε ἄρ' ἄγε ἀξία τοῦ ἔρωτος τὸν ὁποῖον τρέφω πρὸς αὐτὴν διὰ τῆς χάριτός της καὶ τῆς ἀρετῆς; Θεωρεῖς ἴσως τὰ προσόντα ταῦτα προβληματικά, τὴν ἀρετὴν της ἀμφισβητήσιμον καὶ τὴν χάριν της ὅλως ὑποκειμενικὴν. Ἐχεις δίκαιον, φίλε μου, καὶ... μὴ ἐκπλήττεσαι ἐάν με βλέπῃς σήμερον σύμφωνον εἰς ὅ, τι ἀνέλαβες νὰ με πείσης, ποῦ μὲν ἐξαντλῶν ποῦ δὲ θίγων μόνον τὰ διάφορα ζητήματα. Ἀλλ' ἀκουσε, σὲ παρακαλῶ, καὶ ἀκολουθήσῃς τὰς σκέψεις τοῦ φίλου σου:

Εἶνε λοιπὸν γραῖα, ἀφ' οὗ παρῆλθεν ἡδὴ ὁ Μάϊος τῆς ζωῆς της· εἶνε ἀσχημος, ἀφ' οὗ ἡ ὄψις της δὲν παρυσιαίνει τί τὸ ἔκτακτον καὶ ἀξιοθαύμαστον· εἶνε ἡθικῆς σαθρὰ καὶ ὑπονενομεμένης, ἀνθήκος ἔστω, ἀφ' οὗ ἡ ἀρετὴ της δὲν ἀκτινοβολεῖ ὡς ὁ ἥλιος, οὐδὲ προβάλλεται συνήθως ὡς ὑπόδειγμα. Ἀσπάζομαι κατ' ὁλοκληρίαν τὴν γνώμην σου τὴν ἐκφρασθεῖσαν, ὑπερβολικωτέραν καὶ αὐστηροτέραν ἴσως τῆς ἐνδομύχου, τὴν ὁποίαν ἀπεκόμισες ἐκ τῆς γνωριμίας τῆς Ἰουλίας.

Καὶ ὅμως ἡ γυνὴ αὕτη τὴν ὁποίαν οὕτως περιφρονεῖς, ἡ κόρη ἧς ἀνεῖται τὸ κάλλος καὶ τὴν νεότητά, ἀμφισβητεῖς δὲ τὴν ἀρετὴν, ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν θεωρεῖς ἑσπερημένην παντὸς προσόντος καὶ ἀναξίαν μου, ἔχει, μάθε, τὸ μέγιστον καὶ σημαντικώτατον τῶν προτερημάτων. Τὸ προτέρημα περὶ οὗ πρόκειται ὑπερτερεῖ τὴν νεότητά, περιφρονεῖ τὸ κάλλος, ἔχει ὑποπόδιόν του τὴν ἀρετὴν· Ἡ Ἰουλία εἶνε